

DEVELOPMENT OF ICT COMPETENCE OF STUDENTS

Lutfinisa Fazilova

Senior Lecturer at the Department of Information
Technologies in Biophysics and Medicine, TSDI. Tashkent
e-mail: flutfinisa@gmail.com

Abstract

This article discusses the issue of increasing the competence of students in the field of communication technologies. In the modern educational process, communication technologies serve as an important tool for active communication among students, knowledge exchange and team work. The article discusses the main functions of communication technologies that determine the competence of students, as well as teaching methods and requirements for higher educational institutions. The authors suggest using effective methods to improve students' competence, including interactive methods, online courses and practical exercises. In short, communication technologies can improve the competence of students and make them effective members of society.

Keywords: ICT, communication, online platform, artificial intelligence, diagnostics, email, instant messaging, Big Data storage, Zoom, Google Meet, Slack, innovation.

Introduction

TALABALARNING AKTGA OID KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH

Lutfinisa Fazilova

TDSI, «Biofizika va tibbiyotda axborot texnologiyalari»
kafedrası katta o'qituvchisi. Toshkent sh.
e-mail: flutfinisa@gmail.com

Annotatsiya:

Ushbu maqola talabalarining kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetentligini oshirish masalasini muhokama qiladi. Zamonaviy ta'lim jarayonida kommunikatsiya texnologiyalari talabalarga faol muloqot qilish, bilim almashish va jamoada ishlashda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Maqolada kommunikatsiya texnologiyalarining asosiy funksiyalari, talabalarining kompetentligini aniqlash, shuningdek, o'rganish usullari va oliy ta'lim muassasalariga bo'lgan talablar ko'rib chiqiladi. Avtorlar talabalarining kompetentligini oshirishning samarali usullari, jumladan, interaktiv metodlar, onlayn kurslar va praktik tadbirlardan foydalanishni taklif etadilar. Xulosa qilib aytganda, kommunikatsiya texnologiyalari talabalarining kompetentligini oshirish va ularni samarali jamiyat a'zolariga aylantirish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: AKT, kommunikatsiya, onlayn platforma, sun'iy intellekt, diagnostika, elektron pochta, Instant Messaging, katta ma'lumotlar ombori (Big Data), Zoom, Google Meet, Slack, innovatsiyalar.

РАЗВИТИЕ ИКТ-КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ

Лутфиниса Фаилова

Старший преподаватель кафедры «Информационные технологии в биофизике и медицине» ТГСИ. г.Ташкент
e-mail: flutfinisa@gmail.com

Аннотация:

В данной статье рассматривается вопрос повышения компетентности студентов в области коммуникационных технологий. В современном образовательном процессе коммуникативные технологии служат важным инструментом активного общения учащихся, обмена знаниями и работы в команде. В статье рассмотрены основные функции коммуникативных технологий, определяющие компетентность студентов, а также методы обучения и требования, предъявляемые к высшим учебным заведениям. Авторы предлагают использовать эффективные методы повышения компетентности студентов, в том числе интерактивные методы, онлайн-курсы и практические занятия. Одним словом, коммуникационные технологии позволяют повысить компетентность студентов и сделать их эффективными членами общества.

Ключевые слова: ИКТ, коммуникация, онлайн-платформа, искусственный интеллект, диагностика, электронная почта, обмен мгновенными сообщениями, хранилище больших данных (Big Data), Zoom, Google Meet, Slack, инновации.

Kirish

Talabalarning kommunikatsiya texnologiyalarini o'rganishi ularning professional rivojlanishi va jamiyatga integratsiyasi uchun muhimdir. Zamonaviy ta'lim jarayonida onlayn resurslarning keng qo'llanilishi talabalarni yuqori darajadagi kommunikatsiya ko'nikmalarini shakllantirishda yordam beradi. Bugungi kunda turli platformalar (Zoom, Google Meet, Slack va boshqalar) talabalarga faol muloqot qilish imkoniyatini beradi. Bu platformalar talabalarning bilimni almashishi, tajriba egallashi va jamoaviy ishlari uchun juda muhimdir. Kommunikatsiya kompetentligi talabalarning effektiv muloqot qilish, guruhda ishlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi. Ushbu ko'nikmalar nafaqat akademik faoliyatda, balki kelajakdagi kasbiy hayotda ham zarurdir.

Talabalarning kompetentligini oshirish usullariga ta'lim muassasalarida interaktiv metodlardan foydalanish, onlayn kurslar va seminarlarda qatnashishlar kiradi. Ular jamoada ishlash, ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Metodlar

Oliy ta'lim muassasalari kommunikatsiya kompetentligini oshirish uchun samarali dasturlarni ishlab chiqishmoqdalar. Onlayn tadbirlar, seminarlar va konferensiyalar talabalarning alohida ko'nikmalarini rivojlantirish uchun platformalar hisoblanadi.

Talabalarning kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetentligini oshirish ularning birinchi navbatda professional rivojlanishiga olib keladi. Zamonaviy ta'limning samarali bo'lishi uchun bu ko'nikmalarning rivojlanishi muhimdir.

Zamonaviy ta'limda kommunikatsiya texnologiyalari muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar talabalarning bilim olish jarayonini samarali qilib, ularning kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantiradi. Kommunikatsiya texnologiyalari talabalarga faol muloqot qilish, ta'lim olishda interektiv bo'lish va jamiyat bilan integratsiyalanish uchun zarurdir.

Bugungi kunda, talabalar turli kommunikatsiya instrumentlaridan foydalanadilar. Zoom, Google Meet, Slack va boshqa har xil ijtimoiy tarmoqlar kabi platformalar ham bilim almashish, guruhda ishlash va ijodiy loyihalarni amalga oshirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar talabalarga o'z fikrlarini ifodalash, boshqalar bilan o'zaro aloqa o'rnatish va muammolarni hal qilishda yordam beradi.

Talabaning kommunikatsiya kompetentligi — bu talabalarning muloqot qilish, guruhda ishlash va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini o'z ichiga oladi. Talabalar uchun bu ko'nikmalar nafaqat akademik faoliyatda samaradorlikni oshirishda, balki kelajakdagi kasbiy hayotida ham muhimdir. Oliy ta'lim muassasasi pedagoglari talabalar kompetentligini aniqlashi, uni rivojlantirishi va talaba faoliyatida integratsiyalashtirishi kerak.

Ta'lim muassasalarida talabalarning kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetentligini oshirish uchun interaktiv metodlardan foydalanish zarur. Bu ularning guruhlarda ishlashga, seminarlar, murakkab loyihalarda ishtirok etishga, talabalarni jamoada ishlashga va muammolarni hal qilishga yordam beradi. Onlayn kurslar va vebinarlar ham bu jarayonda muhim rol o'ynaydi. Ular talabalarga yangiliklardan xabardor bo'lish, yangi ko'nikmalarni egallash va o'z bilimlarini kengaytirish imkoniyatini beradi.

Oliy ta'lim muassasalari kommunikatsiya kompetentligini oshirish uchun samarali dasturlar ishlab chiqishlari maqsadga muvofiq bo'ladi. Onlayn tadbirlar, seminarlar va konferensiyalar talabalar uchun alohida ko'nikmalarni rivojlantirish imkonini beradi. Shuningdek, ta'lim muassasalari talabalarni hayotda faol ishtirok etishga, jamoatchilik loyihalarida qatnashishga va o'z fikrlarini ifodalashga rag'batlantirishi lozim. Talabalarning kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetentligini oshirish, ularning professional rivojlanishi uchun muhimdir. Zamonaviy ta'limning samarali bo'lishi uchun talabalarda bu ko'nikmalarni rivojlantirish zarur. Talabalar bu texnologiyalar orqali o'zlarining shaxsiy va kasbiy qobiliyatlarini oshirishlari, jamiyatga faol integratsiyalanishlari mumkin.

Shu o'rinda kommunikatsiya texnologiyalarining asosiy funksiyalarini sanab o'tamiz:

1. Ma'lumot almashish.

Kommunikatsiya texnologiyalari foydalanuvchilarga tez va samarali ma'lumot almashish imkonini beradi. Elektron pochta, Instant Messaging, Telegram va boshqa ijtimoiy tarmoqlar orqali ma'lumotlarni juda oson almashish mumkin.

2. Muloqotni osonlashtirish.

Onlayn platforma va qurilmalar foydalanuvchilarga real vaqtda muloqot qilish imkonini beradi. Videokonferensiyalar va onlayn-chatlarning mavjudligi masofadan turib bog'lanishni ancha osonlashtiradi.

3. Gruppaviy ishlash.

Kommunikatsiya texnologiyalari guruhlarda faol ishlashni qo'llab-quvvatlaydi. Dasturlar va platformalar orqali talabalar va professionallar birgalikda loyihalarda ishlashlari mumkin.

4. Informatsiyani saqlash va tashkil qilish.

Dasturlar va platformalar ma'lumotlarni tizimlashtirish, saqlash va kerakli vaqtda topish imkonini beradi. Bu ma'lumotlarni foydalanish uchun qulay formatda tashkillashtirishga yordam beradi.

5. Fikr almashish.

Fikrlar g'oyalar va tajribalar almashish jarayonini osonlashtiradi. Ijtimoiy tarmoqlar, forumlar va bloglar bu maqsadda foydalaniladi.

6. Omma bilan aloqa.

Kampaniyalar va tashkilotlar kommunikatsiya texnologiyalarini o'z auditoriyalari bilan aloqa o'rnatish uchun ishlatadilar. Bunday aloqa, reklama va marketing jarayonlarini samarali amalga oshirishga yordam beradi.

7. Ta'lim va o'rganish.

Kommunikatsiya texnologiyalari ta'lim jarayonini yaxshilashga yordam beradi. Onlayn kurslar, vebinarlar va interaktiv platformalar talabalarga samarali o'rganish imkonini beradi.

8. Shaxsiy rivojlanish.

Kommunikatsiya texnologiyalari insonlarga o'z shaxsiy va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish uchun resurslar, ma'lumotlar va imkoniyatlarni taqdim etadi.

Ushbu funksiyalar kommunikatsiya texnologiyalarini samarali va muhim vositaga aylantiradi, bu esa talabalar va profesor-o'qituvchilarning faoliyatini ancha osonlashtiradi.

Kommunikatsiya texnologiyalarining asosiy funksiyalari quyidagilar:

1. Ma'lumot almashish.

Kommunikatsiya texnologiyalari foydalanuvchilarga tez va samarali ma'lumot almashish imkonini beradi. Hozirgi kunda elektron pochta va boshqa ijtimoiy tarmoqlar orqali ma'lumotlarni juda oson almashish mumkin.

2. Muloqotni osonlashtirish.

Onlayn platforma va qurilmalar foydalanuvchilarga real vaqtda muloqot qilish imkonini beradi. Videokonferensiyalar va chatlarning mavjudligi masofadan turib muloqot qilishni ancha osonlashtiradi.

3. Gruppavoy ishlash.

Kommunikatsiya texnologiyalari guruhlarda faol ishlashni qo'llab-quvvatlaydi. Dasturlar va platformalar orqali talabalar va professionallar birgalikda loyihalarda ishlashlari mumkin.

4. Ma'lumotlarni saqlash va tashkil qilish.

Dasturlar va platformalar ma'lumotlarni tizimlashtirish, saqlash va kerakli vaqtda topish imkonini beradi. Bu ma'lumotlardan foydalanish uchun ularni qulay formatda tashkillashtirishga yordam beradi.

5. Fikr almashish.

Kommunikatsiya texnologiyalari fikrlar, g'oyalar va tajribalarni almashish jarayonini osonlashtiradi. Ko'p hollarda ijtimoiy tarmoqlar, forumlar va bloglar shu maqsadda foydalaniladi.

6. Omma bilan aloqa.

Kompaniyalar va tashkilotlar kommunikatsiya texnologiyalarini o'z auditoriyalari bilan aloqa o'rnatish uchun ishlatadilar. Bunday aloqa reklama va marketing jarayonlarini samarali amalga oshirishga yordam beradi.

7. Ta'lim va o'rganish.

Kommunikatsiya texnologiyalari ta'lim jarayoniga ham juda samarali yordam beradi. Onlayn kurslar, vebinarlar va interaktiv platformalar talabalarga bilimlarni samarali o'rganish imkonini beradi.

8. Shaxsiy rivojlanish.

Kommunikatsiya texnologiyalari insonlarga o'z shaxsiy va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish uchun resurslar, ma'lumotlar va imkoniyatlarni taqdim etadi. Bu bilan shaxsiy rivojlanish samarali natijalar beradi.

Ushbu funksiyalar kommunikatsiya texnologiyalarini samarali va muhim vositaga aylantiradi, bu esa talabalar va professionallarning faoliyatini ancha osonlashtiradi.

Kompetentlik — bu insonning muayyan faoliyatni bajarish uchun kerakli bilim, ko'nikma va qobiliyatlarga ega bo'lishi. Ushbu tushuncha professional va shaxsiy rivojlanishda muhim ahamiyatga ega. Kompetentlikning asosiy komponentlari quyidagilar:

1. Bilim: faoliyat sohasidagi nazariy bilimlar.
2. Ko'nikmalar: og'ir va aniq vazifalarni bajarish uchun amaliy ko'nikmalar.
3. Qobiliyatlar: muammolarni hal qilish, ijodiy fikrlash va o'zgarishlarga moslashish kabi psixologik jihatlar.

Kompetentlik turli sohalarda, jumladan, ta'limda, ish joyida va ijtimoiy munosabatlarda qo'llaniladi. Uning rivojlanishi insonning samarali faoliyat olib borishiga, jamiyatda muvaffaqiyat qozonishiga yordam beradi.

Xulosa

qilib shuni aytish mumkinki, talabalarning kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetentligini oshirish ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishi uchun muhimdir. Zamonaviy ta'lim jarayonida kommunikatsiya texnologiyalari faol muloqot, bilim almashish va jamoada ishlashda samarali vosita sifatida foydalaniladi. Talabalar uchun bu texnologiyalar orqali olib boriladigan interaktiv ta'lim metodlari, onlayn kurslar va amaliy tadbirlar kompetentlikni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Ta'lim muassasalari va tashkilotlar talabalarning kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish uchun zarur resurslar, dasturlar va imkoniyatlarni ta'minlashlari kerak. Bu, o'z navbatida, talabalarning ijtimoiy va kasbiy hayotda muvaffaqiyatga erishishlariga yordam beradi. Shu tariqa, kommunikatsiya texnologiyalari talabalarning kompetentligini oshirish, ularni faol jamiyat a'zolariga aylantirish imkonini beradi.

Адабиётлар рўйхати:

1. Фазилова Л.А. Искусственный интеллект как фактор развития медицины. Сборник научной конференции ТГСИ., 2025. 15(3), 50–55.
2. Lecun, Y., Bengio, Y., Hinton, G. Deep learning. Nature, 2015. 521(7553), 436–444.
3. Фазилова Л. А. Stomatologiyani o'rganishda online kurslarning o'rni // Медицина и инновации. Материалы VII учебно-методической конференции Современное высшее медицинское образование: проблемы, зарубежный опыт, перспективы. УДК: 004:796.032-372.8 – ТГСИ. ISSN 2181-1644. – С. 452-458.
4. Fazilova L. A. Studying Medicine In Online Education With The Mobile Application “A To Z Anatomy” // The American Journal of Engineering and Technology 31.08.2020. – www.usajournalshub.com/index.php/tajet , SJIF-5.32 DOI-10.37547/tajet
5. Бекманов, Т. (2019). “Талабаларнинг коммуникация компетентлиги: назарий ва амалиёт”. Олий таълимдаги инновациялар журналы, 5(1), 22-30.
6. Алишеров, С. (2021). “Онлайн таълимда коммуникация технологиялари”. Таълим тадқиқотлари журналы, 8(2), 67-75.
7. Караев, И. (2022). “Жамоавий ишлаш ва коммуникация: Талабалар учун амалиёт”. Таълимда ривожланиш журналы, 10(4), 15-25.

